

De Koerier

van

[2012] nr. 55

Brabants Heem

Kempisch Congres te Lanaken (B), mede georganiseerd door Brabants Heem;

Brabants Heem van vrijwilligers, voor vrijwilligers

Beste lezer,

In deze financieel moeilijke tijden heeft het bestuur van Brabants Heem besloten om komend jaar de Koerier van Brabants Heem slechts viermaal uit te brengen. Bekeken gaat worden of de website Brabantsheem.nl de informerende en verslagleggende taak van De Koerier op de duur kan overnemen. In ieder geval is de digitale vorm een effectieve manier om iedereen van de achterban van ruim 32000 leden en abonnees te benaderen. Ook hecht het bestuur voor de toekomst meer waarde aan knipsels die u op ideeën kunnen brengen, dan aan informerende en opiniërende artikelen.

2

Ook voor de aangesloten heemkundekringen zijn deze tijden moeilijk om de verenigingen en stichtingen financieel draaiende te houden. Uit enkele artikelen in dit nummer blijkt dat de crisis echter ook ervaren kan worden als een zegen. Nood dwingt tot bezinning. Knelpunten zorgen ervoor dat we ons gaan beperken tot de hoofdzaken. Niet langer de eeuwige cyclus van lezingen, excursies en voorlichting van het publiek, maar nieuwe initiatieven. Niet langer als Plan van Actie het Activiteitenplan van vorig jaar overschrijven, maar naar creatieve inzet zoeken.

Met dat in het achterhoofd wenst het bestuur van Brabants Heem u en de uwen persoonlijk fijne feestdagen en een gelukkig 2013, maar vooral uw vereniging een voorspoedig nieuw jaar toe.

Jan Franken

JAN FRANKEN EN ANDRÉ VELTHAUSZ

VERTREKKEN ALS BESTUURSLEDEN

De laatste vergadering van de Raad van Aangeslotenen van Brabants Heem stond in het teken van het afscheid van André Velthausz, maar vooral van Jan Franken als bestuursleden van Brabants Heem.

Voor Jan was vergroeid met Brabants Heem. Hij kreeg dat bijna met de paplepel ingegeven. Dat kwam omdat hij destijds tijdens zijn studie bij oom Joop en tante Netty in Oisterwijk woonde. Joop Franken was bestuurslid van Brabants Heem en tante Netty hield de administratie van het tijdschrift *'Brabants Heem'* bij. Computers en printers waren er in die tijd niet en daarom schreef ze elke maand 3.000 adreslabels met de hand. „Voor mijn twintigste heb ik toen al heel wat wikkels voor Brabants Heem geschreven, want helpen was het minste wat ik kon doen”, zegt Jan daarover.

Kort voor hij met pensioen ging werd hij gevraagd om bestuurslid van Brabants Heem te worden en dat deed hij met verve. Ruim tien jaar was hij actief binnen de stichting en hij werd als het ware *'het gezicht van Brabants Heem'*. Hij kent half Brabant en half Brabant kent hem. Vandaar dat voorzitter Henk Hellegers tijdens de Raad van Aangeslotenen niet om Jan heen kon.

De voorzitter herinnerde aan het interview dat vorig jaar in het aprilnummer van *In Brabant* verscheen. „Voordien had je een oude band met het tijdschrift *'Brabants Heem'*. Je zette daarom ook vraagtekens bij de samenvoeging van ons tijdschrift met het Historisch Nieuwsblad tot een nieuw tijdschrift: *In Brabant*. Maar je volgde Harrie Grielen op bij *De Koerier van Brabants Heem* en dat werd *'jouw ding'*.” Inmiddels zijn 54 nummers verschenen en het exemplaar waarin u dit artikel leest is het 55ste en laatste nummer waar hij zijn handtekening onder zet.

Jan vulde voor een groot deel die Koeriertjes, want hoewel de afspraak was dat de portefeuillehouders teksten aan zouden leveren, gebeurde dat niet altijd. Voorzitter Hellegers noemde Jan een markant bestuurslid die zich met alles bezig hield. „Soms wat kort door de bocht, maar je deed alles en was een *'vliegende kiep'*. Coursussen, studiedagen, beleidsplannen, juridische zaken, heidagen en activiteitenplannen. Niets was je te veel. Maar ook het al genoemde Koeriertje en de website waren jouw verantwoordelijkheid. We gaan je zeker missen en ook de feedback die jij altijd vanuit de kringen gaf”, verwoordde de voorzitter.

Vanwege al die verdiensten kreeg Jan de hoogste onderscheiding, de bronzen penning van Brabants Heem uitgereikt en daar was hij zeer vereerd

mee. Voor zijn partner Hanneke was er een bos bloemen, al wilde zij niet in het middelpunt van belangstelling staan omdat het de verdienste van 'haar Jan' was.

André Velthausz

Ook André Velthausz had te kennen gegeven vanwege zijn drukke werkzaamheden te willen vertrekken. Hij maakte zijn zittingsperiode van vijf jaar niet helemaal vol. Wel was hij de man die de archeologie onder de aandacht bracht van veel Brabanders. Hij deed dat door cursussen op touw te zetten, studiedagen te organiseren en overal waar mogelijk mensen te activeren. Hij heeft de samenwerking geïntensiveerd met de Archeologische Sectie van het Noordbrabants Genootschap. Voor André was er de Brabants Heemmedaille. De medaille van verdienste voor mensen die iets extra's hebben gedaan voor heemkunde in Brabant en Brabants Heem in het bijzonder.

Jan Franken wordt op het gebied van communicatie opgevolgd door René Hermans, maar Jan heeft wel aangegeven over de schouder mee te blijven kijken en zijn bijdragen aan zijn geesteskind te blijven geven. De portefeuille van André wordt voorlopig waargenomen door Michiel Govers in afwachting van de vervulling van de vacature.

KNIPPENBERGPRIJS 2012

Op zaterdag 10 november is in het stadhuis van 's-Hertogenbosch onder grote belangstelling de jaarlijkse Willy Knippenbergprijs uitgereikt. Dit jaar was het thema 'archeologie'. Van de negen inzendingen heeft de jury in eerste instantie drie personen of projecten genomineerd. De drie genomineerden waren dit jaar: Willem van den Bosch, Anton van der Lee en de Werkgroep Archeologie Heemkunde Uden. Ze verzorgden alle drie deze middag een presentatie. Vooraf ging het verslag van de winnaar van vorig jaar: de Federatie Spoorbruggen van de Langstraat, die hun project en de vorderingen sinds het winnen van de prijs lieten zien. Vijf bruggen zijn klaar. Ze vormen o.m. een kunstroute van 4100 m park. De zesde en laatste brug staat op stapel.

De prijs bestaat uit een bronzen penning en een bedrag van € 1000. Winnaar van 2012 werd de coördinator van de werkgroep Archeologie van de heemkundekring De Vonder in Asten-Someren: Willem van den Bosch. Hij is een gedreven vrijwilliger, die zich in korte tijd de noodzakelijke kennis

heeft eigen gemaakt en die scholen en belangstellenden informeert in het Archeologiehuis van Someren. Deze allesdoener is in zeven jaar de spil geworden van de archeologische werkgroep van de heemkundekring Asten-Someren. Hij heeft het lokale archeologiehuis opgezet en de reconstructie van een Romeins graf mogelijk gemaakt. Willem waakt tegen onnodige ingrepen in het cultuurlandschap. Een uitspraak van hem is dat de 'handhavers weinig weten van de archeologie. Het is geen onwil, maar onwetendheid.' Willem is een pleitbezorger die veel nadruk legt op het feit dat hij niet betaald wordt, die niet alleen met een opgeheven vinger komt, maar altijd met argumenten.

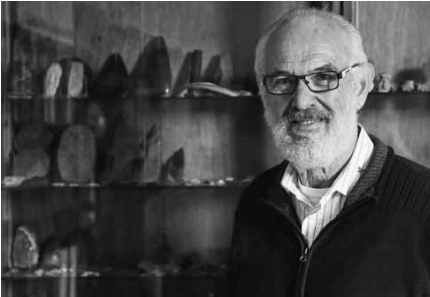

Henk Hellegers, voorzitter van Brabants Heem, reikte de prijs uit.

De jury heeft uiteindelijk gekozen voor Willem van den Bosch gekozen. Als u weet wat de verdiensten van de twee andere kandidaten waren, begrijpt u hoeveel verdiensten de jury in Willem zag. Zo werd Anton van der Lee, namens de jury en terecht, voorgesteld als "Knippenberg light". Hij heeft honderden publicaties verzorgd en 403 lezingen gehouden, en zelfs in het bijhouden van dat aantal deed hij Willy Knippenberg na. Ook hij heeft een grote werkgroep archeologie achter zich. Zijn loopbaan als amateur-archeoloog begon al op 13-jarige leeftijd toen hij in de duinen bij Loon op Zand een prehistorisch stenen mes ontdekte. Hij publiceerde als 23-jarige over bouwoffers in het tijdschrift Brabants Heem. In meer dan vijftig jaar is de amateur uitgegroeid tot een steentijd expert, die onder meer gevraagd werd als getuige-deskundige in het beroemde proces van Dirk Vermaning. Anton heeft ook veel bestuurlijke verantwoordelijkheid gedragen, weer mede op archeologisch gebied, en publiceert toch maandelijks in Met Gansen Trou. Waar alle kandidaten sterk in waren was de trits: verzamelen – inventariseren en uitdragen van hun kennis.

Dat geldt ook voor de derde kandidaat, de Werkgroep Archeologie van de Udense heemkundekring. De leden kregen weliswaar het grafveld Slabroek met zijn grafheuvels in de schoot geworpen, maar waren de eersten om zoveel mogelijk veilig te stellen en de opgravingen door professionals te organiseren. Hun bijdrage bestond uit meer dan hand en spandiensten en vooral bij de bekendmaking bij een breed publiek, compleet met maquette, presentaties over 1800 jaar begraven op die plek en tentoonstellingen, komt volledig voor hun rekening. Een Total-project.

Niet de presentaties bij een zeer geslaagde prijsuitreiking, niet de presentaties voor de jury bij de eerste selectie geven de doorslag bij de moeilijke keuze waar de jury voor stond, maar de feiten die de jury verzameld zal hebben over de archeologische verdiensten van de kandidaten. Daarbij lijkt de toekomstverwachting een grote rol te hebben gespeeld.

Anton van der Lee

Voor het volledige juryrapport, zie de website www.Brabantsheem.nl. Het thema van de Knippenbergprijs 2013 is nog niet bekend.

Jan Franken

DE ARCHEOLOGISCHE STUDIEDAG

6

Van zondag 21 oktober 2012 te Oirschot, georganiseerd door de Archeologische Sectie van het NBG i.s.m. Brabants Heem over vier recente grootschalige opgravingen in Brabant (Berkel-Enschot, Nistelrode, Oosterhout en Uden)

Ruim voor 10 uur komen deelnemers in 't Vrijthof aan. Daar krijgen we het bericht dat de eerste spreker, drs. Roy van Mousch (projectleider BAAC) over Berkel-Enschot, wegens ziekte verhinderd is. Er moet dus worden geïmproviseerd. De bezoekers ontvangen 8 blz. samenvatting van de lezingen.

Peter van Nistelrooij, voorzitter van de Archeologische Sectie kan toch om 10.30 uur de dag openen met een welkom, hij wijdt enige woorden aan de invloed van de crisis op de werkgelegenheid voor archeologen (er wordt minder gebouwd) en geeft het woord aan dagvoorzitter André Velthausz die voor de laatste keer als zodanig optreedt.

De opgraving **“de Zwarte Molen”** te Nistelrode wordt besproken door drs. **Gudrun Hensen** en drs. **Marlien Janssens** (RAAP Zuid-Nederland). Zij wisselen elkaar af, beiden in “schoon Vloms”. Het gaat om het gebied tussen de A50 en Nistelrode, op ongeveer 15 km van Oss, gelegen op een horst waar sporen uit de ijzertijd t/m de volle middeleeuwen zijn aangetroffen. Er is een lange onderzoekstraditie, verwezen wordt naar de bronschat. RAAP

heeft er 2,8 ha opgegraven en wel 165 structuren gevonden, vooral uit de ijzertijd. Volgend jaar verschijnt het eindrapport.

Uit de Romeinse tijd vallen de porticuswoningen op, met de hypothese dat het veteranenwoningen zijn geweest uit de tweede of vroege derde eeuw. Laatromeins ontbreekt. Uit de vroege middeleeuwen is een gouden triëns met kruis (Metz 620-640) opvallend. Er zijn veel middeleeuwse sporen en plattegronden gevonden maar weinig vondsten. Wel vrij veel tefriet. Meegebracht glas wordt overhandigd aan Francois van den Dries die er zijn licht over mag laten schijnen.

Er worden nog vragen gesteld over de porticuswoningen: is er in die context sprake van Romeinse militaria of dakpannen? Antwoord: weinig.

De powerpointpresentatie was bijzonder fraai met veel kaarten, opgravingsvlakken, plattegronden, overzichten, reconstructies en vondsten.

Het woord is dan aan drs. **Wouter Roessingh** (ADC) over “de Contreie” in de gemeente Oosterhout.

Het gaat om een opgraving van bijna 14 ha, te noordwesten van Oosterhout langs de Herstraat. Met de hoogtekaart wordt de ligging van dekzandruggen en lagere delen verduidelijkt. Er wordt verwezen naar Jac. Verhagen, pionier van het onderzoek op de Houtse Akkers en naar de vondst van vijf urnen door het echtpaar Schoenmakers. Spreker behandelt het gebied vanaf de steentijd (die vrijwel afwezig is) tot de moderne tijd. Hij toont een typische boerderijplattegrond uit de midden-bronstijd en een mooie reconstructie ervan. In het zuidoosten is een complete paalkransgrafheuvel gevonden. Hij behandelt uitgebreid het urnenveld en de bewoningssporen uit bronstijd en ijzertijd. Ook Romeins is aanwezig maar na de tweede eeuw houdt het op. Pas vanaf de 12e eeuw is er weer bewoning; veel plattegronden, een kavelsysteem, een schaapskooi en veel aardewerkvondsten.

Opmerkelijk is een schuttersputje van begin november 1944. West-Brabant was beslist niet leeg. In de wijk die hier gebouwd wordt komen veel archeologische namen. Er wordt nog gevraagd naar de oriëntatie van de sporen: bij de huizen is die veelal oost-west.

Het urnenveld ligt op de flank van de dekzandrug die zelf loopt van zuidoost naar noordwest.

Ook bij deze presentatie krijgen we veel mooi beeldmateriaal te zien.

Om 13.30 uur begint de lezing over **Berkel-Enschot**. **Guido Vanden Eijnde** en **Eugene Ball** vallen in met gebruikmaking van de door R.van Mousch gemaakte powerpoint-

Wouter Roesselingh

presentatie. Ook hier ligt de nadruk op het rijke beeldmateriaal, van kaarten en plattegronden tot voorwerpen.

Guido begint met een overzicht van de vondstlocaties rond Tilburg, verder wisselen beiden elkaar af. Hij beschrijft de landschappelijke context van de opgraving van 6 ha aan de Enschootsebaan op de dekzandrug Tilburg-Oisterwijk. Het betreft ijzertijd en middeleeuwen. Op de hoogtekaart zien we de geleidelijke verplaatsing van de bewoning van de hogere naar de lagere delen. Met een sporenkaart en diverse plattegronden wordt dit duidelijk gemaakt. Vondsten van slakken en hamerslag wijzen op een smidse in het midden van het gebied. Er is weinig aardewerk uit de vroege fase. In het lagere deel wijst een groot kuilencomplex mogelijk op leemwinning.

Na een lang bewoningshiaat is er continuïteit vanaf de 8e eeuw. In de 10e eeuw zien we ook hier de bekende bootvormige huizen verschijnen. De Enschootse kerk is de oudste in de regio Tilburg. Op kaarten zien we hoe waarschijnlijk vanuit een omgreppeld perceel de verkaveling is ontstaan, de bocht in de Enschootsebaan hangt hier ook mee samen. Wat de vondsten betreft zijn delen van een ruiterspoor en een weegbalans interessant.

Als laatste spreker behandelt drs. **Tiziano Goossens** (Archol) de opgraving in **Uden-Noord**. Deze opgraving was nodig i.v.m. de bouw van een ziekenhuis. In 2007 is er al een vooronderzoek geweest.

8

Het gebied ligt op de Maashorst op een flinke zandrug, de vondsten liggen goed beschermd onder een esdek. Uit de bronstijd en ijzertijd zijn diverse sporen gevonden (één huis) en wat aardewerk. Er was sprake van zwerfende erven en verbouw van graan.

Uit de Romeinse tijd zijn 18 huisplattegronden aangetroffen en veel sporen van bijgebouwen, putten en palenrijen. Een flinke nederzetting. De bewoning was toen honkvast. De huizen zijn onderling nogal verschillend, zo is er een porticushuis van 35 m lengte. Er is alleen gebruik gemaakt van plaatselijk bouw materiaal. Slakken wijzen op metaalproductie aan de rand van de nederzetting. Opvallende vondsten zijn munten en een zaag. Men veronderstelt dat de bewoners producten geleverd hebben aan de Romeinen, o.a. te Nijmegen.

Er volgt nog een vraag en enige discussie over de metaalvondsten. Evenals bij de vorige lezingen krijgen we hier veel fraai beeldmateriaal te zien. Met ongeveer 55 aanwezigen was het een redelijk bezochte, qua inhoud een zeer geslaagde studiedag.

VEGHELSE KRINGEN ACTIEF

Het Fioretti College in Veghel ligt tegen een nieuwbouwwgebied. De grote veranderingen daar zijn reden voor “Pieter Brueghel Kunst & Cultuur” om een speciaal project van en voor jongeren op te zetten. Een internationaal kunstenaar heeft i.s.m het Fioretti College het project Buitenpost opgezet, mobiel museum voor het Brabantse landschap.

In dit project staat de beleving van het Brabants landschap door jongeren centraal. Wat is de identiteit

van dit landschap? Hoe beleven en ervaren jongeren deze identiteit? Kunstenaars en leerlingen onderzoeken en verkennen met elkaar de veranderende omgeving. Via beeldende kunst wordt betrokkenheid bij de eigen leefomgeving gecreëerd. Maar liefst 170 leerlingen doen actief mee; leren kijken, een mening en ideeën te vormen op een gebied in verandering. Het project heeft culturele, maatschappelijke en historische invalshoeken waardoor diverse verbindingen met het beroepsonderwijs mogelijk zijn. Kunstbalie, het expertisecentrum voor cultuureducatie, ondersteunt dit project vanwege de voorbeeldwerking voor Brabant.

De vmbo-leerlingen van het Fioretti College maken een expositie voor het mobiele museum in samenwerking met de heemkundekring Veghele en historici. Leerlingen van Horeca en Toerisme ontwikkelen een lokaal menu van streekgerechten. De afdelingen Metaal en Electro bouwen samen met en in de traditie van de lokale carnavalsvereniging aan het mobiele museum. Volg de ontwikkelingen via <http://buitenpostveghel.blogspot.com>.

Veghel is twee heemkundekringen rijk. De heemkundekring Erthepe heeft een powerpointpresentatie ontwikkeld over “Heemkunde en toerisme: een Siamese tweeling?” Daarin: Wat doet een heemkundekring allemaal? Daarbij krijgt de integrale benadering terecht aandacht. De rol van een heemkundekring bij toerisme. De doelgroepen van een heemkundekring. Wat heeft een heemkundekring te bieden? Wat mag een heemkundekring van de gemeente vragen. Het toeristisch aanbod van Erp.

Het heemhuis van Erthepe (het voormalige raadhuis) heeft tentoonstellingsruimte en een vaste collectie met veel archeologische vondsten. De heemkundekring verzorgt uitstapjes voor groepen en verenigingen. Verder bevat de presentatie Suggesties voor de toekomst, en Landelijke ideeën die lokaal toe te passen zijn. Kortom een aanrader om eens te kijken. secretariaat@erthepe.nl.

LANDELIJKE IDEEËN LOKAAL TOE TE PASSEN

- RCE (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed): Project 'Oude landschappen'. Door oude landschapschilderijen en topografische tekeningen en prenten op de juiste plek op de kaart te zetten, kunnen we (ter plekke terugkijken in de tijd en) zien hoezeer Nederland veranderd, of juist gelijkgebleven is. Toe te passen op foto's.
- Geschiedenis: Plaats van herinnering.nl, een digitale geschiedeniskaart van Nederland, waaraan gedenkwaardige historische plekken zijn gekoppeld. Brabant is nog grotendeels leeg.
- Cultuurhistorische waardenkaart in een open internetapplicatie (app). Zie Erfgoedstem Ede.
- Beleving van archeologisch erfgoed. Voorbeeld Kerkrade: Villa Krichelberg in 3D. Dank zij QR-codes zijn met een smartphone kenmerkende foto's van vroeger, en als u wilt zelfs gedetailleerde informatie te zien over de precieze plek waar u staat.

Uit: www.veghe.nl/leven/natuur-en-recreatie_41761/item/recreatief-collectief_46297.html
en dan: Toerisme 20-11-12.

*Heemhuis (voormalig gemeentehuis)
Erp-Boerdonk-Keldonk*

BOEK WERELDOORLOG I

Heemkunde Oud-Hertogdom-Brabant, Erfgoed Brabant en Brabants Heem roepen de heemkundekringen op om ieder één artikel te schrijven over hun geschiedenis met betrekking tot WO I. Samen make we daar een boek van. Nederland was neutraal maar ving massa's Belgische vluchtelingen op. België werd door Duitsland bezet met uitzondering van het gebied achter de zogenaamde Dodendraad, zoals Baarle Hertog en achter de IJzer.

Een idee dat algemeen bijval vond is het maken van een boek met korte verhalen (met veel beeld) uit de heemkundekringen uit de die Brabantse provincies over de Eerste Wereldoorlog. Die verhalen van zoveel mogelijk kringen zouden dan een goed beeld kunnen geven wat de grote geschiedenis heeft betekend voor de gewone man en vrouw in zijn of haar dorp of stad. Drie thema's komen aan bod:

1. Het verhaal van de *elektrische dodendraad*, aangelegd door de Duitsers. Dit verhaal heeft vooral betrekking op de grensgemeenten.
2. *De vluchtelingen uit België in Nederland* met de vluchtelingenkampen en de opvang in steden en gemeenten.
3. *Het lokale leven van alle dag in oorlogsomstandigheden*. Een reeks woorden uit een beschikbare woordenlijst kunnen daarbij inspirerend zijn.

De bedoeling is het maken van een afwisselend en toegankelijk boek; het echte leven zoals het was in onze drie provincies in de Eerste Wereldoorlog. Dit boek zal ook als basis gaan dienen voor onderwijsprojecten.

(Inlevering van de artikelen digitaal en van de illustraties elk afzonderlijk tegen 1 februari 2013. Zowel de titels als de artikels worden afgeleverd bij het redactieteam):

- Noord-Brabant is Theo Cuijpers redactielid: • TheoCuijpers@erfgoedbrabant.nl

Het project loopt als een trein. Na een wat aarzelende start, kwamen er de laatste weken haast dagelijks teksten binnen voor het boek: Vlaams-Brabant met 35 bijdragen; de provincie Antwerpen met 22 artikelen en Noord-Brabant volgt met 12 teksten. Het is de hoogste tijd als u er nog wil bij zijn. Als uitgavedatum is 1 november 2013 voorzien.

PROVINCIE EN HERBESTEMMING

Gedeputeerde Staten willen investeren in het voormalige CHV-complex in Veghel, het KVL-complex in Oisterwijk en het Moederhuis van de Franciscanessen in Dongen. Samen met partners wil de provincie de drie monumentale gebouwen herbestemmen, om zo belangrijke erfgoedcomplexen voor toekomstige generaties te behouden.

Herbestemmen

De provincie zet zich de komende jaren in om leegstaande kloosters, kastelen, kazernes, forten en fabrieken in Brabant te herbestemmen. De provincie wil actief meedoen én bijdragen aan het anders omgaan met Brabants erfgoed en herbestemming, samen met ondernemende partners. Daarom wordt de komende jaren actief gezocht naar gebouwen die iconen zijn in

De drie genoemde complexen in volgorde

Brabant. Door herbestemming van deze erfgoedcomplexen worden traditie en vernieuwing aan elkaar verbonden.

Ontwikkelbedrijf

Waar vroeger subsidie werd gegeven en de ontvanger daar mee aan de slag ging, wordt de provincie nu, samen met andere partijen, eigenaar. “We willen zelf actief herontwikkelen, dus meebepalen welke functie op een locatie past en met welke partners we willen werken. Het provinciaal Ontwikkelbedrijf, dat wordt aangestuurd door mijn collega Yves de Boer, zorgt voor een deel van de financiering en voor de uitvoering van de projecten op locatie” aldus gedeputeerde Brigitte van Haaften van Cultuur en Samenleving.

Essent-aandelen

De middelen voor de aankoop en ontwikkeling zijn door PS beschikbaar gesteld uit de verkoop van de aandelen Essent en uit het provinciaal Ontwikkelbedrijf.

JEROEN BOSCH

Op zaterdag 15 december vierde het Jheronimus Bosch Art Center in 's-Hertogenbosch zijn eerste lustrum met een officiële zitting. Vijf jaar geleden, in 2007, opende prof. Mr. Pieter van Vollenhoven het aan de middeleeuwse Bossche schilder gewijde Centrum in de voormalige Sint-Jacobkerk. Hij sprak toen lovende woorden tot de initiatiefnemers over de originele en zeer passende herbestemming van deze kerk. De architectuur en de sacrale sfeer vormen een ideaal decor voor het werk van Jheronimus Bosch dat er in hoogwaardige reproducties op ware grootte is te zien.

Dankzij de inspanningen en steun van de Gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders van de stad 's-Hertogenbosch, de vele vrijwilligers en het Bestuur van de Stichting “Jeroen Bosch Centrum”, is het Jheronimus Bosch Art Center succesvol tot stand gekomen.

Nu, na vijf jaar, mag het Centrum zich verheugen in een grote belangstelling: jaarlijks komen er ruim 50.000 bezoekers, onder wie vele scholieren en studenten, genieten van de schilderijen van Jheronimus Bosch. Ook concerten,

lezingen en andere evenementen trekken vele belangstellenden. De wetenschap heeft eveneens het Jheronimus Bosch Art Center gevonden. Kunsthistorici raadplegen er de grootste collectie boeken en artikelen over Bosch ter wereld en om de vier jaar vindt er een internationaal wetenschappelijk congres plaats waarop deskundigen de nieuwste inzichten in het raadselachtige oeuvre van Bosch bekendmaken. Kortom het Centrum heeft zijn bestaansrecht in de afgelopen jaren bewezen.

Ter gelegenheid van het 1e lustrum geeft het Jheronimus Bosch Art Center een prachtig, rijk geïllustreerd jubileumboek uit, dat de opzet heeft van een drieluik. Hierin schrijven drs. Willeke Cornelissen, dr. Frans van Gaal, dr. Theo Hoogbergen, dr. Wies van Leeuwen, Stephan Pas en ing. Jo Timmermans over de geschiedenis van een plek, de totstandkoming van een gebouw en het verhaal over het Jheronimus Bosch Art Center. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan de burgemeester van 's-Hertogenbosch, Dr. A. Rombouts.

DE OUDSTE BOERDERIJ VAN NEDERLAND

in Best krijgt gemeentelijke subsidie

De oudste boerderij van Nederland en mogelijk zelfs van West-Europa, krijgt van de gemeente Best een subsidie van 100.000 euro om de stal op te knappen. De Armenhoeve aan de Oirschotseweg heeft houten balken die uit 1263 stammen en is hard aan een restauratie toe. Die werkzaamheden vergen een bedrag van 400.000 euro en het Rijk en de gemeente hadden eerder al ieder een bedrag van 100.000 euro toegezegd. Het restant zal de eigenaar bij moeten dragen.

„Uit het onderzoek blijkt dat het gebint van de Armenhoeve uit 1263 stamt. Daarmee is het tot dusver de vroegst gedateerde boerderij van Nederland en zelfs van West-Europa die bovengronds bewaard is

foto's Michiel Wasmus

gebleven”, zegt Harrie van Vroenhoven, voorzitter van heemkundekring Dye van Best. De restauratie is nodig omdat de ondersteuning onstabiel is geworden. Inmiddels is er al een brochure geschreven door Ger van den Oetelaar, de voorzitter van de Stichting de Brabantse Boerderij. Die brochure kreeg de titel ‘Een toekomst voor de oudste boerderij van Nederland’. Ook de Stichting De Kapellekes, die de kunst en cultuur in Brabant bewaakt, is nauw betrokken bij het project. De drie organisaties gaan samen de restauratie vastleggen. De bedoeling is dat de bewoners van Best regelmatig naar de vorderingen van de restauratie kunnen komen kijken. Er moeten rondleidingen komen, er verschijnt een boek over de geschiedenis van de boerderij en voor de jeugd komen er speciale lesbrieven.

(RH)

BELVEDÈREPROJECT VRAAGT AANDACHT VOOR VERDRONKEN DORPEN

Bij verdronken dorpen denken veel mensen aan Zeeland, maar ook West-Brabant kent tal van die dorpen. Het Belvédèreproject vraagt aandacht voor die verdronken dorpen. Eén van de mensen die aan de wieg van dit project stonden, is Sjoerd Kluiving, aardwetenschapper, die alles weet over het project.

*De Emmer van Toen
(gedachtenisproject)*

Het landschap in West-Brabant zag er vijfhonderd jaar geleden heel anders uit. West-Brabant was een veengebied waar beekjes en riviertjes door kronkelden. Die zetten zand af en op de hoger gelegen stukken ontstonden nederzettingen en dorpjes waar dan weer kloosters en kerkjes werden gebouwd. Er ontstond handel, vooral in zout, dat werd gewonnen door de turf te verbranden en uit de as het zout te halen. Door het afgraven van het veen werd de bodem lager en dit samen met het slechte onderhoud van de dijken en de verandering van het klimaat zorgden er voor dat zich voortdurend overstromingen voordeden. Door de dijken te dichten en te verhogen kon de streek nog een tijd bewoond blijven, maar veel bewoners vertrokken naar hoger gelegen gebieden en lieten

de zee haar gang gaan. De stad Reimerswaal is daarvan een goed voorbeeld, al lag die wel in Zeeland. Het Belvédèreproject vraagt aandacht voor die verlaten en verdronken dorpen, die in West-Brabant vaak onder een metersdikke kleilaag liggen. Het is niet de bedoeling om die op te graven, maar met het plaatsen van informatieborden kan de nieuwsgierigheid al worden opgewekt. De bedoeling is ook om landschapsarchitecten en kunstenaars in te schakelen. Een mooi voorbeeld in het kunstwerk 'De Emmer van Toen' in de Augustapolder bij Bergen op Zoom. Er zijn ook wandelroutes waar mensen met apps op hun smartphone informatie kunnen krijgen over de verdronken dorpen. (Zie ook BN DeStem van 8 november 2012 waarin Jan van Zuilen schreef over de verdronken dorpen).

Het Belvédèreproject noemt achttien verdronken dorpen in het gebied tussen Hooge Zwaluwe en Ossendrecht: Agger, Balrouw, Elfhoeven, Heilige Berg, Hildernisse, Hinkelenoord, Koeveringe, Niervaart, Nieuwenbosch, Nieuw-Gastel, Oud-Ossendrecht, Overdrage-Oost, Overdrage-West, Polre, Vijfhuizen, Vlasselt-West, Zevenhoeven en Zonzeel. Veel van die namen komen terug in namen van straten, pleinen, boerderijen, waterlopen en polders.

(RH)

2013 HENDRIK VERHEESJAAR

In 2013 is het 200 jaar geleden dat de landmeter en kaartenmaker Hendrik Verhees stierf. Dat is voor de Stichting Cultuurgeschiedenis Boxtel - Meierij 'Hendrik Verhees' aanleiding om het Tweede Hendrik Verheesproject uit te voeren. Dat bestaan uit tien deelprojecten, waaronder:

- een cultuurwaardering (oktober). In 2013 wordt een Hendrik Verhees-cultuurwaardering, *de Jonkers-Van der Velden cultuurprijs* ingesteld die datzelfde jaar voor de eerste keer zal worden uitgereikt. In de toekomst zal deze prijs elke 5 jaar worden toegekend. Achtergrond voor het instellen van deze prijs is het feit dat Ton Jonkers voorzitter en mede-oprichter van de Stichting Cultuurgeschiedenis Boxtel - Meierij 'Hendrik Verhees' is. Directe aanleiding vormt het feit dat Ton, algemeen directeur van Van der Velden Rioleringsbeheer, eind 2012, samen met echtgenote Ine, met pensioen gaat. De uitreiking zal geschieden in een gepaste ambiance.
- het plaatsen historische lantaarns (november). In een deel van het centrum zullen historische straatlantaarns worden geplaatst.

Tevens zal daarbij aandacht worden geschonken aan de *lantaarnkwestie* die in Boxtel speelde in de tijd (1805) dat Hendrik Verhees hier schepen (bestuurder) was.

- de presentatie van een boekje over leven en werk van Hendrik Verhees (oktober). Najaar 2013 zal een boekje worden gepresenteerd over leven en werk van Hendrik Verhees en de tijd waarin hij leefde. Het wordt geschreven door bestuurslid Ruud van Nooijen.

Zie de *website*: www.hendrikverheesboxtel.nl

KLEINE MUSEA HEBBEN HET MOEILIJK

Noord-Brabant kent heel veel kleine musea. Die musea hebben het altijd al moeilijk gehad om de eindjes aan elkaar te knopen. Vrijwilligers doen het meeste werk, van de kas beheren tot het verzorgen van de collectie en van het rondleiden van bezoekers tot het schoonhouden van de expositieruimtes.

Nu de gemeenten moeten bezuinigen, zijn de kleine musea vaak het kind van de rekening en daardoor dreigt sluiting van veel van die kleine musea. Een voorbeeld daarvan in de gemeente Oudenbosch. Hier is het Zouavenmuseum gevestigd met de historie van de Nederlandse inbreng in het pauselijke zouavenleger in de negentiende eeuw. Op een steenworp afstand ligt het Natuurhistorisch en Volkenkundig Museum. In dat museum is de collectie te zien die de broeders van Saint Louis bijeenbrachten in de loop van de jaren. Veel kwam uit hun missiegebieden, maar ook uit eigen land is er vooral op natuurhistorisch gebied veel te zien. In 1985 werd een stichting in het leven geroepen om de collectie beter te conserveren en te exposeren. De collecties van de beide musea kwamen van de broeders en die wilden deze collecties voor Oudenbosch behouden.

schoolplaat zouaven (Zouavenmuseum)

De gemeente had besloten om op de subsidie van beide musea in 2013 een bedrag van 4.500 euro in mindering te brengen. Dat zou vrijwel zeker de doodsteek voor zowel het Zouavenmuseum als voor het Natuurhistorisch en Volkenkundig museum betekenen. Na noodkreten van beide musea wordt er nu iets genuanceerder naar hun problemen gekeken.

Het Zouavenmuseum werkt nog tien uur per week met een beroepskracht, maar het Natuurhistorisch en Volkenkundig museum moet het alleen van vrijwilligers hebben. Dat zorgt er ook voor dat er beperkte openingstijden gelden. In 2011 trok het Natuurhistorisch museum nog 1.472 bezoekers. De helft kwam in groepsverband kwam en daarbij ging het meestal om scholen. De gemeente heeft inmiddels wel een reservepotje gemaakt met 9.000 euro om eventueel bij te springen in 2013. Wel kregen beide musea de opdracht om te gaan praten over een mogelijk samengaan. Die gesprekken gaan wel plaatsvinden, maar of ze uiteindelijk resultaat zullen hebben, blijft een vraag. De collecties beide musea hebben weinig met elkaar te maken. De beide collecties van het Natuurhistorisch en Volkenkundig museum zijn zelfs nu al niet aan elkaar verwant.

Elders in de provincie spelen soortgelijke zaken waar het om de kleine musea gaat die vaak afhankelijk zijn van een kleine gemeentelijke subsidie, sponsoren uit het bedrijfsleven en de inzet van veel vrijwilligers.

(RH)

OUDENBOSCH WINT REGIONALE QUIZ

17

WOUW – Heemkundekring Broeder Christoffor uit Oudenbosch heeft eeuwige roem en de wisselbeker verdiend tijdens de regionale heemkundequiz met zestien West-Brabantse ploegen. Die quiz werd in Wouw gehouden omdat heemkundekring De Vierschaer vorig jaar deze quiz won.

Tot de laatste ronde bleef het spannend, want uiteindelijk was het verschil tussen de nummers 1 en 2 in de eindstand slecht twee punten. In De Geerhoek in Wouw had De Vierschaer voor een uitdagende quiz gezorgd, waarbij vooral de doevragen met oude merken en plaatsnamen getekend door grafisch kunstenaar Karel Schrooyen tot de verbeelding spraken. Naast de doevragen waren er theorievragen met vaste thema's variërend van volksliederen tot regionale actualiteit en van dorpshuizen tot kerkelijke attributen. De meeste teams hadden hun vaste deskundigen meegebracht en dat leidde er toe dat de ploegen elkaar weinig toegaven en er geen grote verschillen ontstonden, waardoor het tot het laatste moment spannend bleef en presenter Willem-Jan Joachems de zaal in de ban van de quiz' kon houden.

De eindstand: 1. Hkk Broeder Christoffor (Oudenbosch); 2. Hkk Het Land van Gastel (Oud-Gastel); 3. Hkk de Heerlijkheid Nispen (Nispen); 4. Hkk de Honderd Hoeven (Hoeven); 5. Hkk Fijnaart en Heijningen; 6. Hkk Jan

uten Houte (Etten-Leur); 7. Hkk De Steenen Kamer (Steenbergen); 8. Hkk De Vrijheijt van Rosendale (Roosendaal); 9. Hkk Die Overdraghe (Klundert); 10. Hkk Paulus van Daesdonck (Ulvenhout); 11. CV Nyen Aenwas van Nassau (Dinteloord); 12. Ambachtsheerlijkheid Nieuw-Vossemeer; 13. GK Stad en Land van bergen op Zoom; 14. De Drie heerlijkheden (Zundert-Rijsbergen); 15. Op de Beek (Prinsenbeek); 16. Engelbrecht van Nassau (Breda).

UIT DE MEDIA

GOIRLE WIL TRADITIES VASTLEGGEN

Ineke Strouken van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed heeft in Goirle verenigingen en organisaties uit die gemeente verteld over het belang van het vastleggen van tradities en rituelen. Aanleiding voor de avond was het Unesco-verdrag ter bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Ook Nederland heeft dat verdrag ondertekend en verplicht zich daarmee om nationale tradities en rituelen in kaart te brengen. Burgemeester Machteld Rijdsdorp “Sommige verenigingen hebben hun activiteiten al heel duidelijk omschreven, zoals de schuttersgilden die scholen langs gaan om over de culturen te vertellen. Bij andere verenigingen is dat nog niet gebeurt. Goirle heeft daarbij een aanjagende rol”. Heemkundekring de Vier Heertgangen in Goirle stimuleert al jaren de traditie van het Driekoningenzingen. Verenigingen kunnen activiteiten aandragen voor de nationale inventaris van cultureel erfgoed. Goirle heeft daarbij, behalve het Driekoningenzingen, ook haar Midzomernachtfeesten in gedachten.

- *Bron: BD, 7-12-2012*

BLOEMENCORSO ZUNDERT

Het bloemencorso in Zundert, de Boxmeerse Vaart (een processie) en de Sint Maartensviering in Utrecht zijn als eerste tradities opgenomen op de Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed. Dat heeft het Nederlands Centrum voor Volkscultuur bekend gemaakt. Zeven tradities waren voor plaatsing op de lijst aangemeld. Plaatsing betekent erkenning voor het belang van de traditie maar is ook stimulans voor de organisaties die de traditie hebben aangemeld, om de traditie door te geven aan volgende generaties. De landelijke inventarisatie is het gevolg van de Nederlandse ondertekening van het Unesco-verdrag in september 2012. Intussen is het Driekoningenzingen in Midden-Brabant op de nationale Unesco-lijst geplaatst.

- *Bron: BD, 15-10-2012*

WEER BODEMVONDSTEN IN BERKEL-ENSCHOT

De Hoge Hoek is een wijk in aanbouw in Berkel-Enschot. Omdat de kans groot was dat er archeologische sporen zouden zijn, was de projectontwikkelaar verplicht vooraf globaal archeologisch onderzoek te laten doen om daar zekerheid over te krijgen. Een door hem ingehuurd bureautje heeft enkele boringen gedaan en daarop geconstateerd dat de grond in het verleden verstoord was. Er zouden geen sporen meer te vinden zijn. Op 24 november 2012 loopt heemkundelid Rinus van der Loo op het terrein. Op een stuk dat afgeschraapt was voor een aan te leggen weg ziet hij in het gele zand zwarte vlekken. Ook staken er oude potscherven uit de grond omhoog. Van der Loo dacht meteen aan een oude huisplattegrond. Met een bestuurslid van de heemkundekring De Kleine Meijerij heeft hij de vondst meteen gemeld bij de archeologen van provincie en gemeente. Na overleg tussen de eigenaar van de grond, de bouwer, de wethouder en de gemeente-archeoloog mochten er in het weekend twee dagen opgravingen gedaan worden, maar alleen op de uitgegraven weg. Deels zichtbaar was een middeleeuwse boomput, maar die mocht niet uitgegraven worden omdat die pal naast de weg lag. Het terrein was immers officieel vrijgegeven en dan moeten archeologen wegblijven. Uiteindelijk blijkt het te gaan om een nederzetting uit waarschijnlijk de 12de eeuw, op enige afstand van de middeleeuwse kapel van Berkel. Een van de scherven dateert zeker uit de Karolingische tijd. In Berkel-Enschot zijn recent veel vondsten gedaan uit de ijzertijd en de middeleeuwen.

Ondanks het Verdrag van Malta en ondanks de vernieuwde wetgeving is er volstrekt onvoldoende bescherming voor ons bodemarchief. Dat geschiedenisboek kan maar éénmaal gelezen worden, namelijk op het moment dat je het open legt. Qua tijd en geld zijn archeologische verwachtingen ongunstig voor de projectontwikkelaars. Welk bureau het verplichte vooronderzoek doet bepalen en betalen zij. Niemand controleert of ook de uitkomst (“niets te vinden”) ook niet tevoren vastligt. En als er bij toeval toch een vondst gedaan wordt dan is het consigne: afblijven want de grond is al vrijgegeven. De uitgeholde boomstamput is hiervan een voorbeeld. Wanneer er toch een vondst gedaan wordt op een terrein waarop geen verwachting rustte, en die vondst wordt verdoezeld, is er geen enkele strafmaatregel mogelijk. Klinkklare misdaad en evengoed komen schuldige bouwmaatschappijen nog steeds in aanmerking voor opdrachten van de overheid. Nog steeds houden dergelijke dubieus gebleken archeologiebureaus hun erkenning. Vernietiging van erfgoed blijft vogelvrij.

MUSEUM DONGEN VOLTOOID

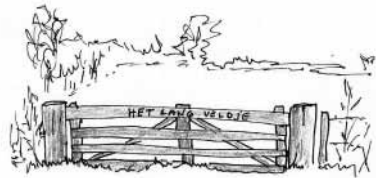
Dankzij financiële impulsen van de provincie, bedrijven en instellingen en de inzet van vele vrijwilligers, is het heemkundige museum De looierij aan de Kerkstraat in Dongen een nieuw leven begonnen. De weigering van het gemeentebestuur van Dongen om het toenmalige Donghamuseum jaarlijks 80.000 euro subsidie te geven, was feitelijk een positief keerpunt. De weigering was uiteindelijk een zegen. Het dwingt tot nadenken en creativiteit. Het raadplegen van stakeholders (vertegenwoordigers van de maatschappij) was een eerste stap. De conclusie was dat het museum in zichzelf was gekeerd en zat te wachten op bezoekers. Was het nou een heem of was het nou een looierij? De oplossing was om het museum een gezicht te geven naar de buitenwereld. Daarbij is niet gekozen voor de heemkunde maar voor de looierij, als typisch Dongens ambacht. Het hielp dat de Provincie subsidie gaf voor de restauratie van het gebouw. Met externe geldbronnen is het gebouw in hapklare brokken opgedeeld. Naast de vaste collectie is er een expositieruimte waarin vier maal per jaar een andere tentoonstelling kan worden gehouden. Sluitstuk was de inbreng van zeven Dongense heemkundigen onder leiding van Ranko Hamelinck. Zij hebben een tentoonstelling gemaakt "Dongen van 0 tot nu". Door zich ook te richten op het onderwijs hoopt de looierij boven de vaste 4.000 bezoekers uit te komen. De gemeentelijke subsidie is overigens nu 44.000 euro.

- *Bron: BD, 6-12-2012, Kees Den Exter*

OUDE NAMEN HERLEVEN

In Boxtel zet men steeds vaker de naam van een perceel op het hekwerk. De heemkundekringen van Liempde en van Boxtel helpen daarbij mee door uit te zoeken wat de oude naam van het grondgebied was. Onlangs werden drie percelen langs de Blauwwoefseloep heringericht. Die kregen de namen Vorstweike, Het Lang Veldje en De kromwei.

- *Bron: BD De Meierij, 3-08-2012*

MOORD OP EEN ONDERDUIKER

In september is het boek "Moord op een onderduiker" gepresenteerd in Deurne. Burgemeester Mak nam het 1ste exemplaar in ontvangst. Schrijver Henny Brandhorst uit Amsterdam vertelde hoe hij ontdekte dat zijn vader Henk in de Tweede Wereldoorlog betrokken was bij de dood van een 16-jarige joodse onderduiker. Hij kwam daarop aan de hand van verhalen over het graf van de jonge Erwin Michael Joseph. Dat graf ligt op de begraafplaats van de protestantse kerk aan de Helmondse weg in Deurne. "Mijn vader sprak nooit over de oorlog. Het enige wat ik van hem wist was dat hij betrokken was bij

het verzet in de Zaanstreek. Achteraf bleek dat hij banden had met de groep van Hannie Schaft. Later bleek dat mijn vader genoemd werd als een van de twee verzetsmannen, die de joodse jongen hadden omgebracht in de bossen van Vlierden. Het was aanvankelijk een schok toen ik begreep dat mijn vader na de oorlog veroordeeld was voor moord. Ik besloot historisch onderzoek te doen naar zijn verleden". In zijn boek verteld Brandhorst met behulp van getuigenverklaringen, memories en archiefdossiers het verhaal van de verzetsman Henk Brandhorst. Hij schetst de toedracht rond de dood van Erwin Joseph, maar ook de verhalen van onderduikers die door zijn vader geholpen zijn. Zo zijn de families Heppner en Graumann ondergebracht op onderduikadressen in Deurne. De noodzaak om in oorlogstijd een of meer mensenlevens op te offeren om de ander te behouden, is een van de scenario's die de auteur schetst als een mogelijke aanleiding van de moord. Ook wijdt Brandhorst een hoofdstuk aan José Peerbooms uit Deurne, die op 27-jarige leeftijd door het verzet geliquideerd werd. Mogelijk was Peerbooms betrokken bij de moord. "Peerbooms' naam duikt regelmatig op in publicaties en dossiers maar hij blijft een raadsel". De vader van Brandhorst is allang overleden. Naast zijn betrokkenheid bij de dood van de jonge onderduiker staat vast dat hij ook veel positieve daden heeft verricht.

- *Bron: Weekblad van Deurne, 27-09-2012*

HEEMHUIS DEURNE OPENT HAAR DEUREN

Het heemhuis van de heemkundekring H.N. Ouwering in Deurne is de laatste zondag van oktober open geweest voor publiek. Er was een tentoonstelling over 700 jaar Liessel te zien met tal van oude foto's. Op deze manier kon het heemhuis ook de bibliotheek en het documentatiecentrum plus zijn collectie oudheidkundige voorwerpen aan het publiek tonen. Het heemhuis is iedere tweede en vierde zondag van de maand geopend en u kunt er ook op dinsdagavond terecht. Met meer vrijwilligers zou het wellicht meer open gesteld kunnen worden, maar ook DeurneWiki kost veel tijd.

- *Bron: Travers, 24-10-2012*

DIKKE PILLEN *'s-Hertogenbosch*

Over de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, de oudste vereniging van Den Bosch, heeft Lucas van Dijk een doorwrocht naslagwerk geschreven. Aan deze pil van meer dan 900 pagina's en 2700 afbeeldingen heeft de historicus zeven jaar gewerkt. Maar het denkwerk begon al met zijn proefschrift over de geschiedenis van de Broederschap. De O.L.V. Broederschap werd in 1318 opgericht. Als een middel-eeuwse Rotary met een geestelijke inslag. Binnen het Broederschap vormde de zwanenbroeders een aparte elitaire groep. Prijs van het boek 149 euro.

Oisterwijk meer dan 800 jaar

Als woonplaats is Oisterwijk al veel ouder dan 800 jaar. Maar 800 jaar geleden, in 1212, trekt de mist van het verleden even op. Dan noemt de hertog van Brabant voor het eerst in een akte de naam 'Oisterwijk' voor een onlangs door hem gestichte 'nieuwe stad'. Een vrijheid die hij enkele jaren eerder aan het platteland had onttrokken en zelfbestuur gaf. De bewoners –die zullen er op die plaats, het Lindeïind, al voor die verheffing geweest- geeft hij bijzondere rechten die de boeren in de omgeving niet kregen.

In die akte wordt waarschijnlijk ook aan Breda en Bergen op Zoom gerefereerd, zodat ook zij in 2012 hun 800 jarig bestaan vieren, maar die namen worden niet genoemd. Dat de naam Oisterwijk als bezitter van stedelijke rechten opdoemt binnen het oude domein dat Tilborch heette en nota bene bij de kern van het oude Tilborch bij de burcht TerBorch, is wel een belangrijk symbool. Hier zijn oude structuren omver geworpen en is een nieuwe orde in het leven geroepen. Het versplinterde Texandrië voegt Hendrik I bij zijn hertogdom Brabant.

De tweede keer dat het gordijn van de geschiedenis voor Oisterwijk opengaat, is in 1230. Dan zijn de schepenen van Oisterwijk met de hertog en zijn zoon in Den Bosch, in de boomgaard van een Bosch' bestuurder. Daar bevestigt de landsheer in een akte de vrijheidsrechten die hij Oisterwijk verleend heeft. Oisterwijk heeft grosso modo de rechten van 's-Hertogenbosch, maar die rechten worden niet punt voor punt opgesomd. Die (her) bevestiging op Sint Catharinendag (een belangrijke heilige voor Oisterwijk) wordt goed in het geheugen geprent met een heftig drinkgelag.

De vermelding van Oisterwijk was na 800 jaar aanleiding voor een stevig boek dat voor het eerst de geschiedenis van Oisterwijk integraal geeft. Drie auteurs tekenden daarvoor, Jan Franken, Ad van den Oort en Wim de Bakker. Van prehistorie tot jeugdcultuur, over de middeleeuwen en het rijke Roomse Leven heen, komt alles wat over de Vrijheid bekend is aan de orde, worden geheimen uit de archieven verkapt en zijn de witte vlekken aangewezen waarover nog verder onderzoek moet plaats vinden. Met bijna een overmaat aan illustraties krijgen we een beeld hoe mensen in elke eeuw leefden en ruzie maakten. De opkomst van Oisterwijk tot de belangrijkste plaats voor het wolwerk (de middeleeuwse lakenindustrie) in Noord-Brabant, de neergang van de rijkdom door de Gelderse, Spaanse en Franse oorlogen, tot de opkomst van de belangrijkste toeristenverblijfplaats na Valkenburg in ruim 400 bladzijden. Het gebonden boek heeft een groot formaat en kost € 30.

KARTUIZERKLOOSTER ONTHULT GEHEIMEN AAN DE DOMMEL

De Stichting Kartuizerklooster Sinte Sophia van Constantinopel (www.kartuizerklooster.nl en info@kartuizerklooster.nl) heeft in de tweede helft van november de eindpresentatie verzorgd van haar project 'Kartuizers aan de Dommel en hun hoeven'. De slotbijeenkomst werd gehouden in het gemeentehuis van Sint-Oedenrode en ingeleid door de voorzitter van de stichting, Jan Kerkhof. Met dit project heeft de stichting het leven en werken (1465-1658) van de kartuizermonniken in de Meierij aan de vergetelheid ontrukkt. Het begon als een ambitieus plan om de "voetafdrukken" van deze monniken te boekstaven. Nu wordt de geschiedenis van deze Noord-Brabantse kartuizers dank zij vijf verschillende publicaties onder de aandacht gebracht van een breed publiek. Geheimen worden als het ware onthuld onder andere in vijf verschillende publicaties. Dit soort regionale historie laat zien dat het verleden dichterbij is dan we denken en maakt zo de eigen geschiedenis beleefbaar. De doorbraak was de (her)ontdekking van het kartuizerachief, nu bewaard in het BHIC en voor iedereen digitaal toegankelijk gemaakt.

Berlicum

Het grootste monnikenwerk is verricht door Jan Sanders. Als historicus en archivaris heeft hij veel onderzoek gedaan. De uitkomst van zijn bevindingen staan beschreven in een gedegen en toch uitermate aantrekkelijk en voor iedereen toegankelijk boek. Een prachtig, dik en stevig boekwerk dat dank zij subsidies maar € 25 kost. Verdere uitwerking van het onderzoek voor vakbroeders staat nog op stapel (al klinkt dat laatste woord niet erg wetenschappelijk). Maar er is meer. Aangestoken door het "kartuizervirus" hebben drie personen zich aan het werk gezet. Netty van de Langenberg maakte een publicatie over "Het Witven" te Esch, Jac Hendriks deed datzelfde over "De Geelders" en Ger van den Oetelaar verraadde de geheimen van "Het Groot Duijfhuis", de kartuizerhoeve op Kasteren te Liempde. Uit het boek van Jan Sanders haal ik dat de kartuizers ook elders nog al wat hoeven hadden, die ze verpachtten, o.a. in Enschoot en Udenhout,

Naast al deze publicaties en een tentoonstelling is er ook een kartuizerwandelaroute ontworpen. En ondernemers in Rooi en Liempde zijn geen middenstanders als zij niet Kartuizerbier, kartuizerbrood en wat al niet van kartuizers presenteren. Dat het over traditionele producten gaat, staat vast dank zij het toezicht van de Stichting Roois Cultureel Erfgoed.

Echt tot het totaalproject behoort het perkamentproject. In samenwerking met de Schaapskudde Eerde en de Design Academy Eindhoven wordt het perkament weer vol onder de aandacht gebracht. Niet alleen is het oude ambacht vernieuwd, maar ook zijn er nieuwe gebruiksmogelijkheden gerealiseerd, die blijvend zullen worden toegepast.

(JFr.)

WAT ZIJN KARTUIZERS?

De orde van de Kartuizers is in 1084 gesticht door Bruno van Keulen in het onherbergzame rotsgebied van La Chartreuse (Frankrijk, ten noorden van Grenoble). Deze kluzenaars leven alleen in aparte huisjes, maar die zijn wel gegroepeerd rond een kerk. Behalve maximale eenzaamheid is er daarom ook een leven in kloostervorm (en toezicht). Als gemeenschap komen de monniken slechts bijeen om gezamenlijk te bidden, de getijden te zingen en voor de eredienst. Ludolf van de Water, kanunnik van de Sint-Jan in Den Bosch, haalde door de kartuizers goederen (land en hoeven) te schenken in Son, Kasteren, Olland en Den Dongen de strenge orde naar de Meierij. In Olland vond de bouw van het eerste, nog bescheiden klooster (een reeks huisjes) plaats (1465-66). Dat klooster kreeg de naam van Sint Sophia in Constantinopel. Die naam verwees naar de toenmalige bedreiging van Constantinopel met de Aya Sophiakathedraal door de Turken. Aya Sophia (Heilige Wijsheid) slaat op de Drieëenheid, maar werd hier voor een heilige aangezien. In 1472 al verhuisden de monniken van Olland naar Vught. Daar bleven ze tot 1625. Toen waren ze de Tachtigjarige Oorlog zat en vluchtten ze naar een nieuw klooster in Antwerpen. Al hun bezit in de Meierij werd toen verkocht. Opmerkelijk is dat de samenlevende devote vrouwen (semi-begijnen) in de Vrijheid Oisterwijk omstreeks 1500 intensieve contacten onderhielden met de kartuizers in Keulen, waarbij men elkaar met brieven en publicaties over en weer inspireerde. Van contacten vanuit Oisterwijk met de kartuizers vlakbij in Vught en vice versa is echter niets bekend. Waarschijnlijk zegt dat iets over het individualisme, zowel in het 'Vrouwenhuis' als in kartuizerkloosters.

(JFr)

CULTUREEL KLIMAAT BLIJFT OVEREIND

Ondanks de bezuinigingen mogen we ons in Brabant nog gelukkig prijzen met een cultureel klimaat dat de Provincie nog steeds ondersteunt. De Kunstbalie, het Brabants expertisecentrum voor kunsteducatie, amateurkunst, is ook gekort met 25%. Toch heeft de Kunstbalie nog toekomst. Daarvoor moet wel de dienstverlening in de amateurkunst en de cultuureducatie anders worden. Met een ingrijpende reorganisatie hoopt men de culturele infrastructuur van Brabant te kunnen bedienen. De Provincie blijft, hoewel

met minder geld, daarbij steunen. Want kunst en cultuur blijven een kern-taak van de Provincie.

- *Bron: BD, 5-12-2012*

VAN ANNEKES, MANNEKES EN MOLENSCHOT

Vier dorpen in één boek (Gilze, Rijen, Molenschot en Hulten). Alles over Belse Fien en gravin Hilsondis en ook nog opgegraven skeletten. De historische canon van Gilze en Rijen vat de geschiedenis samen in eenentwintig korte artikelen. Het is zeker geen volledige geschied-schrijving, maar een aantrekkelijke verzameling van bijzondere en bepalende gebeurtenissen door de ee-
wen heen. Het is als het ware een treinreis door de geschiedenis met honderdvijftig foto's en afbeeldin-
gen. Het verleden van de vier kerkdorpen wordt in deze canon voor het eerst in boekvorm bij elkaar ge-
bracht. Zes leden van de heemkundekring hebben er
gewerkt aan de bijna honderd pagina's (9,50 euro bij
heemkring Molenheide).

- *Bron: BD, 30-10-2012*

MONUMENTENLIJST GELDROP-MIERLO

Om te voorkomen dat beeldbepaalde gebouwen tegen de grond gaan, wil de Raad van Geldrop-Mierlo nu toch een soort monumentenlijst op gaan stellen. De kans bestaat dus dat de monumentenlijst deels in ere hersteld wordt. En dat enkele historische gebouwen toch het etiket 'beschermde erfgoed' krijgen. De gemeentelijke monumentenlijst is in de tweede helft van oktober definitief geschraapt op verzoek van de gemeenteraad. Nu zijn enkele partijen op hun schreden teruggekeerd. In een motie is voorgesteld dat het gemeentebestuur met de heemkundekringen aan tafel gaat om een nieuwe, kortere lijst samen te stellen. De meeste partijen staan hier positief tegenover. "Geef het een andere naam, maar zorg dat het aanzicht van de belangrijkste monumenten behouden blijft". Op deze manier hoopt men een oplossing te vinden zonder gezichtsverlies. Herstel van de monumentenlijst (met volledige bescherming) zal lastig zijn, omdat de eigenaren van de monu-
menten, meest woonhuizen, al zijn geïnformeerd. Een besluit weer terugdraaien is weer moeilijk te verkopen. Tegelijk wil de gemeente twee gebouwen in Geldrop voordragen als Rijksmonument. De kans daarop is bijna nihil omdat ook het Rijk bezuinigt. De heemkundekring Myerle is moedeloos omdat de monumentenlijst is geschraapt nadat ze zich jaren hadden ingespannen om de monumentenlijst er door te krijgen. Toch blijft de hoop dat de politiek een soort erfgoedlijst wil opstellen.

- *Bron: ED, 26-10-2012, Simon Rood*

JUBILEREND PARK

Driehonderd jaar geleden gaf de Duitse prins Wilhelm von Hessen Kassel opdracht tot aanlag van de Warande in Tilburg het 3de eeuwfeest is gevierd in september. Het gebied wordt tegenwoordig de Oude Warande genoemd. Een warande is een afgepaald jachtgebied voor de eigenaar, een heer. Na de wensen van Von Hessel Kassel werd de graaf van Hogendorp eigenaar. In 1904 kocht die het aan de familie Verbunt uit Tilburg. Het park met het vrijerslaantje is eerst altijd privéterrein geweest. De villa van Verbunt is na de oorlog afgebroken. In het landgoed was ook jarenlang een dierentuin gevestigd. Die zat in een gedeelte van het landgoed dat geen deel uitmaakt van het sterrebos. Sinds de gemeente Tilburg eigenaar is zijn de hekken eromheen verdwenen. Dat geldt ook voor de bramen en de paddenstoelen, waaronder cantharellen, die de Tilburgers grootschalig gingen zoeken.

- *Bron: BD, augustus 2012, Hans Rube*

LOONSE EN DRUNENSE DUINEN

De archeologische werkgroep van de heemkundekring Onsenoort heeft afgelopen jaar veel tijd en energie gestoken in het verbeteren en aanvullen van de Archeologische Waardekaart, die door Vestigia in opdracht van de gemeente Heusden werd samengesteld. Hierbij bleek opnieuw dat de plaatselijke deskundige (de amateurs) over veel feitenkennis beschikken die bij de officiële instanties ontbreekt. De waardekaart kon door die aanvullingen en correcties tot een beter beleidsinstrument voor de gemeente worden opgetuigd. De gegevens over archeologische vondsten worden in Nederland opgeslagen in het Archis-systeem. Dat wordt bijgehouden door de Rijksdienst voor het Erfgoed in Amersfoort. Maar voor elk computersysteem geldt de Amerikaanse formule R.i. is R.o. (Rubbish in = Rubbisch out). Oftewel: als je er rotzooi instopt komt er ook rotzooi uit. Een praktijkvoorbeeld: in de collectie van Anton van der Lee bevindt zich een urn met crematieresten uit de late bronstijd. Die is eind jaren '60 opgegraven in een sloot bij de Moerputten. Het is een urn van het type Lare. In het Archis-systeem staat echter foutief vermeld dat de betreffende urn van het type Harbstedt zou zijn, uit de vroege ijzertijd, de tijd van de urnvelden. Dan zou er best wel eens een urnenveld kunnen zitten en daarom is (onder verder onderzoek) een flink gebied rond de vindplaats van de urn tot archeologisch monument verklaard. Maar in de tijd van de Lare-urn was er nog geen sprake van urnenvelden, alleen van individuele grafheuvels. De eigenaar van de grond wordt door deze fout ten onrechte opgezadeld met allerlei beperkende bepalingen rond het grondgebruik. De archeologische werkgroep verbaasde zich over de gebrekkig manier waarop de vondsten uit de Loonse en Drunense Duinen in het Archis-systeem waren vastgelegd. Van de tweeëntwintig meldingen waren er maar vijf die deugden. Alle andere waren volslagen nutteloos en onbruikbaar. Anton van der Lee werkte een totaal nieuwe registratie uit waarbij

17 waardeloze nummers elk werden gekoppeld aan een gepubliceerd vondstencomplex: 14 artikelen in het heemkundebled en 3 elders. Ook voor vijf andere registraties uit het werkgebied van Onsenoort (Vlijmen, Nieuwkuijk, Haarsteeg) konden belangrijke correcties worden doorgegeven. Inmiddels zal Archis de ontvangen gegevens verwerken op basis van de digitale versie. Archis bedankte voor de uitgebreide informatie. Nederland heeft op dit moment 1500 beroepsarcheologen, maar amateurs blijven onmisbaar.

- *Bron: Plekbord (HKK Onzensoort), jrg. 33, augustus 2012*

STRAET & VAERT

De heemkundekring Loon op 't Sandt geeft een jaarboek uit in plaats van een tijdschrift. De 32ste editie daarvan doet opnieuw de Loonse historie herleven. Aan de orde komt de lederfabriek Hollandia en de Loonse natuurverkenner, een wandeling door Loon op zand in 1828 en de stichtingsoorkonde uit 1269 van de heerlijkheid Loon op Zand. Daarnaast is er veel ruimte voor markante personen zoals pastoor Kap uit de Moer en de protestante notaris Jan Gerlach Verbeek (circa 1800). De laatste werd door in het galgenwiel gevonden. Het boekwerk is 169 pagina's dik en kost slechts 16,50 euro.

- *Bron: Tilburgse Koerier, 08-11-2012, Michel Koster.*

HELLEMOND DRÊÏJT DUR

Tien dagen lang liet de organisatie 'Haw ut Hellmonds' zien dat het Helmondse dialect nog springlevend is. Het plat Helmonds wordt nog gesproken met vooral autochtonen, maar lijkt toch op de terugweg. Opvallend vaak blijkt overigens dialect gekoesterd te worden door mensen die het niet van huis uit hebben meegereggen. Zo is de winnaar van het Hellemonds diktee in Limburg geboren. De doorgewinterde platprater Sonja Adriaansen heeft het sprookje van Klein duimpje in het Helmonds vertaald. Waar de reus in het sprookje zegt; "Je denkt toch zeker niet dat ik gek ben", vertaalde ze aanvankelijk als "Gai denkt toch zeker nie dè ik gek ben". Maar toen bedacht ze zich. Het werd: "Gai mèènt zeker dè ge ut mi n'n achterlikke van dien hèt". De half-Marokkaans Helmondse rapper Mounir probeerde dialect te praten maar het klonk Brabants. Hij dacht dat ie op De Poardebloem op school gezeten had. Maar het was de Pèrdebloem. De dialect tiendaagse werd afgesloten met zang, toneel en optredens, onder andere door een magiër.

- *Bron: ED, 17-09-2012, Paul Verhees*

HANDEL IN ALTAARSTUK

In het dorp Handel is een eigen erfgoedstichting opgericht. Die denkt er komende jaren voor te zorgen dat een 17de eeuws altaarstuk wordt

gerestaureerd en dat de historische zuilenpoort in het processiepark herleeft. In feite is een nieuwe stichting een voortzetting van het Orgelfonds. De nieuwe naam is Stichting Cultureel en Religieus Erfgoed Handel. In een bestuur zitten alleen maar mensen met een heemkundige achtergrond. Omdat het in deze tijd moeilijk is in financieel opzicht, hoeven erfgoedorganisaties niet bij provincie of gemeente aan te kloppen voor geld. De stichting wil daarom op zoek naar geldbronnen acties opzetten. De restauratie van het altaarstuk uit de Onze Lieve Rouwe kerk zal minstens 30 mille kosten. Het manshoog schilderij stelt Maria Tenhemelopneming voor. Dat moet zeker lukken. Later wil de stichting bewerkstellingen dat de ingang van het processiepark vervangen wordt door een zuilenpoort met engelen, zoals dat oorspronkelijk was.

- *Bron: ED, 26-09-2012, Jeroen van Sambeek*

HISTORIE VAN HET LANDSCHAP

Op het landgoed plantloon is oude historie zichtbaar. Maar op sommige plaatsen wordt ie overwoekerd door groen. Natuurmonumenten wil daar wat aan doen. Mooie oude dijkes, een turfvaart, prachtige lanen, uitgestrekte weilanden, volop wandelpaden en heel veel bos. Dat is het 280 hectare groot landgoed Plantloon tussen Waalwijk en Kaatsheuvel. Plantloon maakt deel uit van Nationaal park de Loonse en Drunense Duinen, maar hoort daar qua karakter niet bij. Juist daarom is Plantloon een bezoek waard. Natuurmonumenten heeft dan ook een aparte toekomstvisie ontwikkeld voor dit landschap en wil daarover gaan praten met omwonenden, deskundigen en gebruikers. Zoals de naam aangeeft is Plantloon een volledig ontgonnen gebied, waarvan de ontwikkeling al uit de 14de eeuw stamt. Het landschap is kleinschalig met een paar boerderijen. Natuurmonumenten wil die kleinschaligheid van het oorspronkelijke landschap met wat houtsingels terughalen. Op de oorspronkelijke akkertjes, die intussen grasland zijn, wil men opnieuw graan inzaaien, vooral voor de vogels. Ander weiland wordt omgezet in nattere, kruidenrijke graslanden. In de wielen leeft nauwelijks iets vanwege de dikke laag slib. De Melkdijk is volledig overwoekerd. Ook die landschapselementen moeten weer zichtbaar worden. Maar wat hiervan gerealiseerd wordt is afhankelijk van de inspraak.

- *Bron: BD, 31-08-2012, Frans van Halder*

OPLOSSING KERKHOF

De missionarissen van de Heilige Familie mogen toch een deel van de begraafplaats van de paters aan de Antoniusstraat in Kaatsheuvel ruimen. Wel moet de monumentale begraafplaats er hetzelfde uit blijven zien. Verder is een oplossing gevonden voor het onderhoud van het verpauperde kerkhof. De heemkundekring De Ketsheuvel wil samen met de stichting Maasduinen

die taak op zich gaan nemen. De begraafplaats van de paters ligt achter het zorgcentrum de Vossenbergh. Zoals gebruikelijk wilden de paters hun overledenen bij verhuizing bij zich houden. De gemeente Loon op Zand wilde daaraan geen medewerking verlenen omdat met de begraafplaats unieke cultuurhistorische waarden zouden verdwijnen. Met de ontruiming van een deel van het kerkhof is een oplossing gevonden. De stoffelijke resten verhuizen deels van Kaatsheuvel naar een verzamelgraf op het Kloosterkerkhof van Teteringen. De bijzondere elementen achter de Vossenbergh blijven echter behouden. Omdat de paters worstelden met de kosten neemt de heemkundekring de zorg en het onderhoud op zich.

- *Bron: BD, 17-07-/2012, Michel Koster*

GEMEENTEHUIS WAALRE

Het Waalrese gemeentehuis dat onlangs door een aanslag verwoest werd, is deels een rijksmonument. Het monumentale gedeelte stamt uit 1929. Het is ontworpen door de architect H. W. Valk uit Den Bosch. Destijds is het monumentale pand gebouwd op de kruising van de Julianalaan in Waalre en het oude tracé van de spoorlijn Eindhoven-Hasselt. Die lijn werd in 1940 opgeheven. De rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vindt het gemeentehuis van belang omdat het een voorbeeld is van de overgang van een expressionistische bouwstijl naar een traditionalistische stijl. In 1990 werd het gemeentehuis uitgebreid met nieuwbouw waarin de raadszaal. Het nieuwere deel heeft geen monumentale status. Architect Hendrik Willem Valk werd in 1886 geboren in Elst en verhuisde in 1918 naar Den Bosch. Hij kreeg veel opdrachten voor de bouw van scholen en kerken, zoals de St. Janskerk in Waalwijk. In 1932 ging Valk († 1973) wonen in het door hem ontworpen woonhuis met kantoor aan de Vughtterweg. Dat beeldbepalende pand aan de rand van Den Bosch staat bekend onder de naam "kasteel Valk".

- *Bron: BD, augustus 2012-11-14*

kasteel Valk

JACQUES BREL IN TILBURG

Tijdens het Groot Dictee van de Tilburgse Taol op 2 november zijn liedjes van de Belgische zanger Jacques Brel gezongen. Het bijzondere is dat die zang plaats vond in het Tilburgse dialect. Tal van artiesten zijn betrokken geweest bij het vertaalproject. Dat het een geslaagd initiatief was blijkt uit de

duizenden CD's die intussen van deze "Brabantse" liedjes verkocht zijn. Bij de wedstrijd het Groot Dictee van de Tilburgse Taol wordt altijd een cadeautje uitgedeeld, dit keer een kerstal om zelf in elkaar te zetten, naar het voorbeeld van een antieke kerststal van de firma Verbraak uit de Noordstraat.

- *Bron: Tilburgse Koerier, 18-20-2012*

LANDSCHAP VERWAARLOOSD

Verwaarlozing bedreigt het Brabantse landschap. De gezamenlijke Brabantse natuurbewegingen waarschuwen voor verwaarlozing van het Brabantse cultuurlandschap als gevolg van alle bezuinigingen. De nieuwe mode is om de natuur haar gang te laten gaan. De overheid noemt dat procesbeheer, de natuurverenigingen van verwaarlozing. Zij reageren hiermee op de herziening van het natuur- en landschapsbeleid door de provincie. Het mozaïek van cultuurlandschappen dat bestaat uit bosjes, houtwallen en bomenrijen, vertegenwoordigt volgens de betrokken organisaties een grote natuur- en maatschappelijke waarde. Die manifesteert zich vooral op landgoederen, in parken en agrarisch gebied. Om met name de cultuurhistorische waarde in stand te houden is intensief beheer nodig. Als er verwildering optreedt is die onomkeerbaar waarschuwt directeur Harry Boeschoten van Staatsbosbeheer, namens andere natuurbeheerders en de BMF. Boeschoten raadt de provincie aan eerst in enkele gebieden ervaring op te doen met het procesbeheer en deze pas als standaard in te voeren als de gevolgen duidelijk zijn.

- *Bron: BD, 30-08-2012, Ron Lodewijks*

dove misdienaars

Zolang het nog kan....

SOMS LOPEN SCHAPEN NIET SNEL

Schaapsherder Stijn Hilgers vraagt om een beetje tolerantie. Zoals onlangs een graafmachine op de Strijbeekse hei dicht bij de Belgische grens. Die wilde zich een weg ploegen door de kudden heen. Hilgers (34) is nog steeds boos. De dieren kunnen zich niet verweren, mensen mogen zich best ergeren aan zo'n trage kudde. En zeker als het warm weer is gaan die niet sneller dan 2

kilometer per uur. “Dat kan wel eens een kwartier vertraging opleveren en een automobilist mag van mij best toeteren” zegt Hilgers. Maar op de dieren inrijden is taboe. Op het incident volgde een woordenwisseling en daarna werd er stevig geduwd. “Levensgevaarlijk” zegt Hilgers, “ook al omdat ik een autistische jongen bij me had die niet begreep wat er gebeurde”. De politie zal onderzoek doen. “Ik ben tenslotte geen herder geworden om ruzie te maken met loonwerkers” zegt Hilgers.

- *Bron: BD, 17-08-2012, Nico Schapendonk*

DEURNEWIKI TER PLEKKE

Eens ontving Deurnewiki de Knippenbergprijs uit handen van de voorzitter van Brabants Heem. Vervolgens haalde men de Geschiedenis Online Prijs binnen. Daarna stelde men zich kandidaat voor de Peeltrofee 2011. Met hun PR is niets mis. Hoe staat het met de inhoud van de digitale historische encyclopedie van Deurne? Door de koppeling aan QR-codes in het landschap kunnen bezoekers in Deurne rechtstreeks informatie van Deurnewiki opvragen. Gebruikers van een smartphone of tablet kunnen met de applicatie Wikitude ter plaatse achtergrondinformatie krijgen van bezienswaardigheden in Deurne en de Peel. TR Plekke kan dus gebruikt worden als een persoonlijke rondleider. De informatie gaat in twee stappen. Door de camera op de omgeving te richten krijg je korte informatie en daarna kan men doorklikken naar de betreffende pagina op Deurnewiki. Die wordt steeds aangevuld met nieuwe informatie. Verder is er een knop BRENG ME ER HEEN die met behulp van een plattegrond iemand van de ene naar de andere locatie brengt. Het gaat om 80 monumenten en historische locaties. Er is ook een instructiefilmpje voor mensen die nog niet met deze apparatuur kunnen werken.

(J.F.)

OORLOGSBOEK HERDRUKT

Er komt een tweede druk van “Geldrop-Mierlo tijdens W.O.-II 1940-1945”. Ad Hermens, de schrijver van het boek dat bijna 800 pagina’s bevat, vertelde dat het boek al snel was uitverkocht. Er is veel vraag naar. De herdruk is anders aangepakt en bestaat nu uit een paperback in twee delen. De tweede druk kost 65 euro.

- *Bron: ED, 15-06-2012*

Foto is te klein

Kerststal (De Mulder van hkk Molenheide)

Brabants Heem wil de ondersteunende organisatie zijn voor 126 zelfstandige, Brabantse heemkundekringen. De stichting organiseert cursussen en studiedagen, zet netwerken op en geeft adviezen. Dat alles om de deskundigheid van de kringleden te bevorderen op alle terreinen waar dat nodig is. Verder stimuleert Brabants Heem nieuwe initiatieven en onderlinge samenwerking. Brabants Heem: van vrijwilligers voor vrijwilligers.

Parallele artikelen in de website: www.brabantsheem.nl

Uitgave: Brabants Heem

Redactie: Jan Franken, René Hermans, Philo Ijpelaar

Foto's: Michiel Govers, Michiel Wasmus, hkk Molenheide, Theo Cuijpers, redactie

Ontwerp en Drukwerk: **Koninklijke Drukkerij Em. de Jong**
Baarle-Nassau

Alle rechten voorbehouden. Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt, in welke vorm ook. Hetzij elektronisch dan wel mechanisch door fotokopieën, scans of opnamen. Tenzij voorafgaande toestemming van de uitgever. De uitgever heeft er naar gestreefd om alle copyrights in deze uitgave te regelen. Wie meent alsnog rechten te kunnen doen gelden wordt verzocht contact op te nemen.